

J. Bb.

"Aleksander von Humboldt - sein Leben und Wirken", Herbert Scurla, Berlin 1955 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 2/2, 407

1957

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

szura, szkicuje w zwięzłej formie dzieje uczelni, sylwetki jej wybitnych profesorów (m. in. znakomitego geologa Abrahama Gottloba Wenera i metalurga Carla Ledebura) oraz wychowanków, a wreszcie rozwój jej zakładów naukowych.

E. O.

Herbert Scurli, *Aleksander von Humboldt — sein Leben und Wirken*. Verlag der Nation, Berlin 1955, s. 260.

Spośród licznych monografii, jakie się ukazały w latach powojennych* o wielkim badaczu przyrody pierwszej połowy XIX w. Aleksandrze Humbolcie, na szczególną uwagę zasługuje praca H. Scurli pt. *Aleksander von Humboldt...* Jest to pierwsza próba oceny „Arystotelesa XIX wieku“ z pozycji marksistowskiej. Nie różni się ona samym układem wprawdzie od monografii poprzednich, niemniej daje pełniejszy obraz epoki i to zarówno ówczesnej sytuacji społeczno-politycznej, jak i sytuacji problemowej w nauce. Autor ukazuje szerzej stanowisko Humboldta wobec wielu problemów społeczno-politycznych, np. zagadnienie niewolnictwa Murzynów w Ameryce; wojen napoleońskich, a nawet wobec powstania listopadowego w Polsce jak i Polaków samych. Bogaty materiał naświetlający światopogląd Humboldta, jego założenia metodologiczne w zakresie badań przyrody, łatwiej pozwala znaleźć odpowiedź na często stawiane pytanie — czy Humboldt był materialistą.

J. Bb.

Leon Tomaszewicz, *Wiek nafty*. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1956, s. 266.

Wydana w ramach „Biblioteki Problemów“ książka Tomaszewicza, omawiająca w popularnej formie całość zagadnień wydobywania i przeróbki ropy naftowej oraz gazu i wosku ziemnego, zawiera również rozdziały interesujące dla historyka techniki. Rozdział *Wielka kariera nafty* omawia prehistorię i historię zastosowań nafty, a rozdział *Drogi rozwoju polskiego przemysłu naftowego* — dzieje naftarstwa polskiego.

E. O.

M. I. Radowski, *Aleksander Stiepanowicz Popow. Biograficzeskij очерk*. Izdatielstwo Akademii Nauk SSSR, Moskwa-Leningrad 1956, s. 208.

Biografia Popowa, znakomitego fizyka rosyjskiego, wynalazcy czy współwynalazcy radia, ukazała się w ramach popularnonaukowej serii Radzieckiej Akademii Nauk. Szeroko omawiając życie uczonego w oparciu o bogatą dokumentację biograficzną, praca Radowskiego zbyt mało jednak poświęca miejsca

* Rudolf Borch, *A. v. Humboldt*, Berlin 1948; Willy Möbus, *A. v. Humboldt*, Berlin u. Stuttgart 1948; M. Krammer, *A. v. Humboldt*, 1951; E. Pleve, *A. v. Humboldt*, Heidelberg 1951; E. Banse, *A. v. Humboldt*, Stuttgart 1953; Helmut de Terra, *Humboldt — the Life and Times of A. v. Humboldt*, New York 1955. Ed. Alfred A. Knopf.